

ACC. N.R M. 16587:1-86.

Landskap: Östergötland Upptecknare: Anders Gustafsson
Härad: Berättare: Hermann Boelkert
Socken: Gårdveda Berättarens yrke: hämmavävare
Uppteckningsår: 1966 Född år 1878 i Gårdveda

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Frågesträdaktioner. s. 1-86.

L.M.F. 196

Skriv endast på denna sida.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn:
födelseår:
födelseort:
yrke:

Herman Böckerl
1878
Lund
Kärrmakare i gjuteriet

Makens/makas namn:
födelseår:
uppväxtort:
yrke:

Kristina Bergman d. 1949 Vi var inkliga
men bodde ihop.
1860
Småland, fralig Kävjt
Arbetade i Bergs väveri och spinnmri
på Södergatan

Faders namn:
födelseår:
uppväxtort:
yrke i staden:
yrke före ev. inflyttn till staden:

Andersson d. 1880	Plymfar blev Rudolf Böckerl
?	?
Irol. Lund	Lund
Mämare	Repslagare

Moders namn:
födelseår:
uppväxtort:
yrke i staden:
yrke före ev. inflyttn till staden:

Karin	
1878 Död 1920	
Kyrkheddinge eller Mellanheddinge	
Piga	

Farföräldrars yrke:
Morföräldrars yrke:

2	
2	
2 med Andersson 2 med Böckerl	

Antal syskon:

Böckel.

Vi hade viss bostad i "Värsällagården", när jag var riklig liten men jag minns det inte längre.

Vi bodde en tid i Mollevängen, medan jag gick i skolan och en kort tid i Mariagatan där

bara av Böckers dottrar hette Lovisa. Han föddes 1883, då var familjen bodde på Enbergsgatan lyckan.

En längre tid bodde vi i hörnhuset mellan Trädgårdsgatan och Korsgatan. Där dog Böckers.

Han var 36 år och jag var i 11-12 års ålder. Senare flyttade familjen till Skomakargatan och bodde där tills huset revs 1903. Under den tiden hade sagessmannen varit vid floden 1898-1900

Han var även i sin ungdoms tid och reste med arkus. Efter Skomakargatan bodde familjen i Tomtegatan och Laboratoriegatan och senare

18 år i Fiskargatan. Eftersom sagessmannen under sin uppvuxna längda tiden bostod, sko-

Makargatan, minnes han best förfader dör och
redogjorde för den. Inn första nats hade han hos
Skomakare Andersson i Klostergatan ett par månader
som springpajke. Sedan var han i "Ytter spring-
pajke hos Hanssons pianofabrik i Skomakar-
gatan, hittills han konfirmerats. Under sitt kon-
firmanationslid fick han gå i skola de två
första himmarna varje dag. Det var krispindels-
himmars. Senare på dagen arbetade han hos Hansson.
I lägenheten på Skomakargatan bodde mor, mor-
mor, syster mannen och hans kvarnbyffra. Den enda
av Bockers dottrar dog vid 3 års ålder i Träd-
gårdsgatan. Marmorn dog under den heden syster-
mannen var vid flöjan. Familjen hade lit-
ta rum. Under hilda heden fick man ett rum till,
ky en person flyttade. Ingel kok, damps till
kummen, i and ja väningligr kassen hämtades på
gården. I första vinteren bodde in guldsmed

hundsförn. Hon hyrde hela första vinnings. Sedan
bodde en tavertska i första vinningen. Jag var
aldrig där nere. I andra vinningen fanns tre
rum. Det enda bodde en ensam gammal gubbe
och: det andra, en ensam hpektare. Det var
fräkappa på utsidan upp till andra vinningen
utan skydd över men med räcke. Huset fay-
alldeles in man för person. Huset var nog minst hundra
år gammalt. Byggherren är okänd. Det var
förlighus. Det var rappat urväntigt. På
taket hade man förtjutna takpannor. "Det hade
de mycket förr. Lam belysning användes
föloglnlampor till att skäpa på bordet. Några
reparationer, av huset så jag inte känner. Higran
var låg. Det var ristat 3 kr i mänsageln. Hy-
resvarden sig man aldrig till. Det var en
fröken Lindkvist. Hon bodde i andra vinn-
ingen i galhuset. Skräckargalan. Mor gick

upp till henne och befallade hyran. Något
hann på rummet före kom in. Gäster sitt
igår i rummet och sätta sig ner på en stol.
Släktingar kom någon gång och halsade på, men
vagnen fick slanna över matten. Lovisa låg
hos mormor, och den andra systern låg
hos mor. De låg i var sin hukragssoffa.
Låtta fick lag ligga på ett par stolar vid
dansfret. Vi hade ett sätt i rummet. Framför
det stod det linda bordet vi hade. Enat
langs idan av bordet stod mot väggen. Vid
de övriga sju sängarna satt man och åt.
Det var inga sällsynta platter var var
och en skulle styra åter. I sättet stod
alltid fönsterfräd "Det skulle ~~sätta~~ tif". Bordet
var från bord med fyra ben. Mor klagade
aldrig över bänken vi hade "pinnebänan".
Man kunde sitta på den. Gardiner

finns i fänghet. Det var lägt till baket. Jag sef
mit om möblerna vor avvda eller köpta. Det
var gamla vi hade." Väggarna var tapetserade
Några fotografer förekom på väggen. Jag köpte
en förglädjd planch, på kung Oscar och Sofia,
när jag var vid flöstan. Den hängde vi på
väggen sedan. På golvet lig "frasamattor."
Golvet sandades in, därfor huset sandades
och shoddes understrukens kuris, när någon
var död. Då man såg det på ett ställe, kunde
man veta, att en person var död i huset.

Möbleringar var nog lika i alla färliga hem.
Somliga hade dock gungslöf. På väggly
hade ingen spegl, men den hien pyrkantlig
Klocka, ca 3 dm hög, med hängande klocka. Jag
trof ink vi hade väckarklocka. I andra hem
finns avlänga brunpolerade klockor på vägglin.
Inga möbler ansägs fina hos eller hos andra

Så vitt jag vet. Några möbler som ansågs gamla mediga. Känner jag inte till. Så drif, jag vet förekom inga bänader på väggarna. Vi hade den spänk ut på salen till ha mat i. Källare fror jag inte, alldeles fanns ej heller vedboel. Vi lade hä kolen i böflet av skåpet i köket. Ovanpå kolen fanns hyllor, där husgeriget förvarades. Kommoden var av plat med bräflaskor ovanpå. Nåt kärlet sattes in där nere. När hade fakt kommoden av en järnhandlare. Den var gammal, så järnhandlaren kunde nog inte säga den. Det fanns massvis med stora tralor. De höll viss till på vänden. En ratta bef mormor, när hon satt på kinden. Sägl läktes aldrig. Man låg med underkläderna på och hade virkade täcken ovanpå sig och madrass under sig. Hurueldkuden

var brodigen stoppad med fjäder. Vi ~~hade~~ låg
inte på fjäderlyktor. Man fick nöja sig med
ett lakan, underlakan. Bortsläcken uppstannades
med en järnkopin. Maten kokades överpå,
varvid man tog bort ringarna. Köks-
spis med skruvor hade vi blott på Läbo-
ratoriegalan. Man elddade med stenkol,
eldas från lantfyr med bräppinnar. Man
kunde lägga på köksp. näj det kajit eld i kölen.
Jag har mitte, att det fanns några regler
för när del fick vara satt i vår family.

Orsaken till att familjen hadde sagliggångens upp-
verksamhet flyttade förra varje års 15. september
en världig sverra. Man kunde flytta i april och
oktober. Det var intonat fram, Pd alla
ställena hade familjen ett rum. På Trädgårdsgalan
fanns det dock en vind underom. På Leboratoriegalan
hade familjen två rum i andra vanningen. Här

ACC. N:R M. 16587:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

förekom spis med bakan, men mor bakte
tinf i den. I det andre rummet, som familjen
er hodd på Skemakargatan i slutet av sek. XIX
man hörde där, lag fagtsmäppor i en sang.
Gäster tog emot trede i detta extra rum och
i det ordinära rummet. Det var i synliga
händelserna därpå. Men det var mitfallan
mågot kom på besök.

Mat, drick, husgred och mältid seder.
På morgonen af man kaffe och smörgås.
Någon gång fick man en ostbit eller korv-
skinka. Det var inte vardagsmat. Man
hade inget speciellt mat i dagens mat. Man
mätta agurk. Var jag arbetade på fabrik,
hade jag smörgåsar med mig. Då förekom
alltid palågg. Det skulle vara baktre", dvs smör-
gåsarna, som man hade med sig på arbetet.
Även mina syskon hade smörgåsar med
sig när de arbetade i fabrik. Men fick
alltid maten upp på den platten där hön arbetade.
Middag hölls klrekay 12. Då flutade alla
arbetare. Torsdag hade vi äter och
fläsk, vanligen bruna bönor, och skeft
fläsk på fisdag. Skeft och kött mat
före högn innehåller litet mycket av fisk åtvi
skeft och kött till, skeft och kött försök,

stekla skrubber och röd spärror. Skrubberna var billigare än spärrorna. De som hade red, kunde köpa den ^{Ej docka} stor ^{alen} i Koppestrand den sma ^{alen}. Den var billigare. Åt var kalasmat. Jag vet inte om röprull förekom. Kött användes mest till kötsoppor. Av grönsaker brukades morötter gryt, potatismaror i soppar, vidare grönkål. Vi åt emellanåt rotmos till middag. Potatismos kallades "pansoffle gröt". Om det blev något över av den här stekles det till potatisfullar för att användas nästa dag. Mjölk drakts morgon, middag och kväll. Et glas mjölk efter middagen var det vanliga, till efterrätt förekom blott, när det var höglidigt. Mor var innan hon var gift, piga hos Blåken Vickman och en dock för Tück. Den senare skulle alltid ha kaffe efter middagen, till efterrätt hadde

vi vintär, hallan o.d. Kaffe dracks mycket
och varmt hem. Vi hade en "kaffepumpa", rym-
mande ca 2 liter, som fylldes med kaffe. Den
stod i en korg med tyg om pumpan. Kaffen
höll sig varmt länge i denna. Man kunde
ta sig en kopp ur pumpan, när som helst. När
jag var springnadjie och gick förbi hemma,
brukade jagappa gå in och ta en kopp ur
pumpan. Det var nighn spec kvalls mat på
kvallen utan esser och likn. Suf lag man smör-
gas, kaffe och myjäck. Ibland al man upp, om
det blevit något över från middagen.

Hästhköf var man reda, far i sitt ungdom
"I morgan kommer rackaren och far
skinnet". Sadl man om in hävdad och släcklad
häst. Rackaren flödde hästen, men lat
kropparna ligga och rustna. Man kunde
fa al söda häst kroppar ligga allt här och

var i Norden. "I gamla tider var de vid skeppia!"
 Senare började man salja hästkött; saluhallen.
 Da gick det sopp, allt folk började köpa. Häst-
 kött var ju lika godt som annat kött, tyckte jag.
 Av maträtterna är vi forsklever, jag kan mer
 intet sätta till än att man myste motvila mot inåls-
 mat. Det fanns gott av judar, Lund. De ville
 helslata hönss, ty de sat inte på läke. To-
 maför före kom in i min undom. Det är
 rätt många är sedan de kom i bruk.
 Lyddrucker före kom ihåg någon gång, tex
 vid födelsedagskalas, äpple, apelsiner och päron.
 "Nya Stan" fanns gott och hökare, där
 vi bördde där, handlade vi hos dem, ty det
 var ju närmast. De såldt socker, som
 fick klippas i bitar. I Skomaffargatan fanns
 inga hökare utan de handlade vi i affärer
 bl.a. Hedmans affär, Lysell och Halmkvists vid

Märkens boralt och Hyléns affär. Det var Hora
spelriaffärer. Jag var aldrig medlem i konsum
men handlade där iblandändå, jag frä-
gade till mor närmare om var hon köpte
varorna. Menj polatis granskär och fisk
köptes på Märkensborget. De förra lördag-
dagarna var onsdag och torsdag köft
och flask kunde man köpa på Storborget.
Slaktaarna såd och salde i Jackfa vagnar.
Mjölk köptes i mjölkbutiker (det fanns
flera sådana) och i mejeri. Det enda idag vid
St Magle kyrkogata. Det andra i spökstadshus
delen av staden. Man hade spamm med sig. Mjölk
kunnen matades upp i fjärmar. Marknad hölls
var fredje onsdag. Jag vel inte om mor
handlade där. I september ägde "höstmärk-
nader" rum. Det var långa ständ med
kläder och underkläder, krusell och

livet anordnades. Dräger och pigor kom dei
in från landet. De köpte försbärsvin. Mor
köpte inga färdiglagad mat, på fallig-
huset, nuvarande Marfors handel, fanns en del senn
hämstall fördig mat. Inget bruk kunde hemma,
ty kökspis saknades. Och och crickey bryggas-
des inte i hemmet. E'heller förekom slakt.
Vi hade inga husdjur alls. Under krigs-
åren var jag, att många hade kaniner
men inte vi. Vi har heller aldrig haft
frädgård eller kolonia. Kaffebönor krossa-
des hemma, ty vi hade kaffekvern, som man
verade runt. Bonorna köptes hela och brändes
i järnpannan. Ibland köpte vi mälf kaffe
i en skru för 5 öre. Även en skru myss
kostade 5 öre. Jag minns vid om vi hade
mördel hemma, men många andra hade mörflar.
Någon konservering ägde inte rum. Vi hade

jin ingln Hans att förra det. Några lager före-
Kom aldrig. Pofatish Kopps literatis.
Jag har varit med en gång om allt välför.
Det var i Mällevångs Mor hade inget ar-
bete och det panns inte mat i huset. Det varade
bara några dagar, sedan fick mor arbete
Mor gick väggd hos "herrskap", des bättre
folk. Han hade nog litet besikt, men jag vet
inte exakt vad det kunde roja sig om. Eft par
dar i manaden väggde hon på "idiot-
gnistallen" des Mällevångs hemmet. Där låg
hon över natten, särskilt vid jul. Händelse
hon hos herrskapen. Under Kongsgårds pick
vi tilldelning av plask från hems häls vin-
gården, som lag upp på smitryckan. Men vi fick
det inte grädd. Det var fort på allting. Jag
lyckte mig förta världskriget var så svart
som det sista ur malsyn pink. Även på

bränslet var det kork. Det gällde även brikeller,
som var rätt vanliga då. Man fick häva i
långt malmöör och köhr vid hälften in i
körten; Lära i skolan. Ambulerande försäljare
har jag aldrig köpt av. Det var inte många som
köpte heller. Knivvar, gapflar och spiklar
var den sätta ut som mest i den högsta nivån
bräcked samt bräsförvar. Tallrikar och koppar
var av porsttin och grytor och pannor av jarn.
Husgeråden förvarades i det enda skapet,
som fanns i rummet. Alla åt på en gång,
älmintskon vid midjan. Minas syskon
arbetade på "armaturen" hos Halmstads. De var också
kärrmakare. På andra vallen var man kärr-
makare. Vändagsmiddagarna inloggs lite sär-
nare, men vid 9-förren, så man lågg längre
på söndag. Jag hade nöd att picka med
mig till arbeteftan nog vatten i en kran.

Jag såg sällt kvinnorna som arbetade hos
Selåkers varvande kaffe, som de hade på
flaskor. Flaskorna sättes ned i varmt vatten,
Vid mätklockorna finns inga beständiga
platser. Ingen möd och åf. Man fick prata
och hindras under mätfiken. Där på bordet
förekom mest vid högheder. Annars åf man
på bara bordet. "Det fick jag det med."
Vaduk är nog gammalt. På bordet sättes
en stor skål som man fick ha ur med trädör.
Något finare parshin eller bestick fanns
inte. Vi hade inge silverskedar. Högsta
lyxdrifningar med mat före kom in till det var
att den det kom någon den hälslade på. Kaffe-
lyxdrifningar ordnades någon gång då man
sydde åp. Jag såg intill att det sprut och
man förekom hemma. Någon speciell mat
på söndag fanns intill "det var nördagsmat då också".
Te dricks knappast, utan det var kaffe.

Kläder.

Jag använde moltskinnsbyxor. De var
blad preser kom andra arbetare ha de. Vika molts-
skinnsbyxan bärts block av murare och malare.
Det är den enda form av yrkesdräkt jag känner
 till. Vidare använde jag blå blus i arbeteft.
 På sommaren hade mannen tröjor och
 om vintern kängor med fräbukthar. På tön-
 dagar och högtider använde mannen läggor av
 kläder. Vida mössor brukades mycket i arbeteft.
 Som finare kläder använde jag "plommontop"
 Den använde jag lätt fram i tiden, jag och
 lyckade och den kläder var de luda i Lund som
 var höst hatt en liten. Man blev känd för att bär-
a hatt men sälligen gick över jag över hatt
 minst hatt för en del av folket. I arbeteft,
 till och från arbetsplatsen var man kova. Strum-
 parna var av ull och hade stickats av mor.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Till höghetsdagen användes mest kläder men vid begravning skulle man ha vit rock. En del folk hade munscheller i skjortorna när de var sittar men det hade inte jag. De bälte, skjortorna fanns löskrage. Jag skaffade aldrig frack men fick en pianoförköteln en dag under min konfirmation. Det var den enda kläd gavar, sedan jag minns sann förekom i familjen. Jag var den enda som hafte den ejr vitt konfirmationsdräkt. Alla kamraterna hade kavaj. Kvinnorna hade huvligt mest skor. I Lånebykröna såg jag, att kvinnorna gick i dräkter med lynn Borslakustn i till Lånebykröng och hadde fisk. En del kvinnor var kläddes i kängor med höga skaff nästan upp till knäna. Mor hade inte sådana. Kvinnorna var alltid schaleller, ylle, om vintern och byg om sommaren. Mor skaffade aldrig hatt, men jag har mina systars

var klädda i hatt i yngdomen och lägskor, Axelschals
av glö, var ~~och~~ mycket i bruk om vintern,
För kläderna var klustärka, Dem hade kvinnorna
på sig när de gick hemma. Det var alltid
att ha långa kjolar. Jag vet inte om de faste
upp dem, men de var inte och gick. Blås och
kjol var det vanliga. Det gällde även mor
och systrarna. Kläderna köpte familjen mest
nya i affärer. Det fanns affärer som sälde begagnade
kläder, bl.a en handlare i Tvergatan som
kallades "Go mat". Där köpte jag ibland
fler par begagnade byxor och en gång en s.k.
hatt. En annan sådan försäljare fanns;
Grönbredersgatan, men hemmen köpte ju inte av
honom inte heller av "Gaff dricka", som sålde
begagnade möbler i Tvergatan. Jag hinner
inte till att min mor köpte begagnade kläder.
En gång när jag bodde i Fiskevargatan, hade jag

köpf 3 m byg av en fru vars man köpf byg men
död. En bräddark i Nygården sydde den kostymen
av det. Annars har jag köpf kostymerna foton
dig i Herrrekopplingsåret. Jag vet inte huru,
ordna mor och sön till förmarschen och pick myss.
Mor sydde intet, ty hon hade ingen sy-
maskin. Pärmet lagade hon kläder, nä
de gaff sön der om att sätta på en fot. Mor
söcknade strumpor och undertröjor. De vir-
kade hækema köptes för diga. Mor hade intet
sig att bradera. Morpor handarbetade röfe.
Skorna anskaffades hos en bilen, skomakare som
helt. Tofflor köptes hos toffelmakare. Nu
jag i skolan, kunde man se keppor grafis, om
man visade upp en lapp, sau man sak
skolan. Det var hos en toffelmakare underrero.
Pessa grafiskor kunne man fåna igås pa
all de var blåmålade och sile sverla senn

andra boplatser var. Det var nog staden som fick
befala dessa boplatser. Lyckade ej göra vilken
skräckakare som helst. Män och kvinnor
i min sambalts grupp var klädda likadant. Det
var inget skilnad. Inga särskilt utmärkt
kunde plagg förekomma. Enigen kunde ~~sä~~ på
klädeseln till vilket arbete man haell.

Några kläder som anses opassande känner
jag inte till. Man kan inte heller känna
sig en välbeskyddad borgare på klädeslagningsdagen.
Jag "kontorsfolk" alltid söndagsklädd". De
haelde kostymer och alltid krage om halsen
vilket en arbetare ~~tyck~~ haell om söndagen
och när han var konflikt. Man kallade
kontorsfolket "manschefsfolk" och "man-
schefsprövare." Lanbörorna utmärkte sig
genom att ha grovare tyger än borgarna.
De använde mycket tygdräder. Jag kör inte

att det var någon speciell klädedräkt för
kyrkosamma eller profetligiosa. Där emak hade
vissa socialisterna storad hattar och mörka
skjortor med färg kragar. Ena ände ungdamns-
mödet sättdes ett mest framträdande sätt skulle
följa mödet så gott de kunde. Mannen brydde
sig inte om mödet. Jag trodde min slyffan
Böherf mest hade skärmmossa men jag minns inte
att han hade hår i hatt. Han var alltid oblek klädd.
Jag har inget minne av honom som brukklädd. Själv
hade jag keps när jag var ut och reste med livoli.
Det var mest sjötän, som hade keps i början.

Familj, släkt och hemliv.

Far och mor var det enda som användes.
Jag minns inte hur jag tilltalade böckerna
eller hur han och mor sågde till och om
varandra. Bekanta tilltalades med efters-
namnet eller ni, vilket snarare uttryck "var
mycket i farben" på den tiden. Tant användes
inte, ej heller farbror i tilltal utan blott
när man talade om någon, "Det var en gammal
tant" "Det var en gammal farbror". Du användes
inte till äldre personer. Såhär kringarna tilltalade
man farter, möster icke utan Mann, Mormor
bäddde, gräddis hystna. Hon ägde ingång
Hon hyste till med vad hon kunde, kus-
hället, Hon blev 89 år och kunde gå upp
an da hills den nya stilen. Hon dog medan
Jag var på skolan när jag hörde Alolan,
att hon varit sängliggande en tid före dödsfallet.

Nägon barnvagn före kom in. Den yngsta
systrern minns jag lig i vaggan Mor skölle
spåd barnen. Men jag fick bland Hanna
från skolan för att passa minna sysstrerna.
Da mor var på arbete. Jag rökt in
om den lilla flickan fogs ut innan hon
kunde gå. Mor skölle uppfröran. "Man
fick rätta sig efter henne." Marmor hyde
singels del i uppfröran. Aga såg jag aldrig till
Därmed kunde man se att i skräddarän en stund.

Barnen krämdes, ofta med solarex. Jag
var alminstone två kvällar i veckan och
frånadj i gymnafrik, knibben, gymnashöglule-
arna kunde uppröra i parkerna. Minna sysstrer
var på lördag och söndag på dans i Folkebs park.
Jag var näte intresserad av dans men bru-
kade då och då på artistuppträdandena av
sångare och akrobater på sandageerna i Folkebs park.

Mor satt nog mest och stickade och lappade kläder på kvällarna. Glimensam nöjssättning mellan mor och barnen. Om kvällarna var band
Kortspel, t.ex Kasino. Vi prövnumrerade inte på någon hämning. Man pratade med varandra, som man hade något nytt att tala om. Men det blev inte så vanligt mycket prat, ty jag hade mykt intresse (gymnastik) och flickorna hade sitt (dans). Man gick inte spelatill sluttning till tångas utan vid 9-10-tiden. Mor lade sig sist. Familjen gick aldrig ut och pro-
vadnerade. Mor ville vila hem söndagarna. Så jag blev lite äldre gjorde jag utflykter med sitt till Bökeberg för att se tid om. Ingen mat medfördes. Mor och sysfärna var inte med. De var därmed med en gång till Revninge. En person i Skamakargatan brodd oss på halskjuts sitt. Det var droppflövlingar

anordnade av regementet. Ganska mycket folk
var samlat. Fördagarna använde sig mest till
att fräna gymnastik. Klubben hade en hyrd
lada vid Höjbro och en lägenhet i Glacken.
Vi träffade även i Folke's park, om sommaren
utomhus och om vintern inomhus; reslau-
gangen Tyrolen. Vi hängde upp trappor och räckf
Inga släktingar varus, lund. Mor had blott
in bror, som var mickare och bodde i Malmö.
Hon besökte oss nio gånger en gång om året så
långt minnena levede. Jag besökte honom
blott en gång. Det var när jag blivit vid flyttan.
Jag trodde han skulle kunna hjälpa mig till
arbete men det gick inte. Familjen hade
inga släktingar på landet. Jag förelagur
aldrig, att släktingar eller andra bodde
i familjen tillfälligt. Jag har inget minne av
hur mor och min systrar talade till eller om varandra.

Sjukvård och hygien.

Jag besökte läkare en gång, när jag haff
verkord handvärv längst in. Jag gick ut
på gatorna om natten, när vädjeten var varf.
Doktors Moberg drog ut handen. Vi hade
förut försökt med siglar som skulle suga upp
blod. Jag och mora gick till en fru i Villa
Riley som botade mig med siglar och även droppar
i handen. Men inget hjälpte, för den handen
blev utdragen. ~~Ned~~ Engelska sjukan fanns
krinor som sökte bota mig att hindra
och smörja. En sådan kvinna bodde i
Bjärred eller Lomma. Vår familj verkade
sa den kvinnan utom från "herr Riley" den
gången. Det finns en gymna i Västergatan
som smorde mig rumflaxolja och terpenolin
med värv enligt vad jag hörkt. Hon tillverkade
mig en kalladess "undakrinnans olja" mot värv,

I mitt hem användes nöle huskurer, sas jag minns
"Vi hade aldrig apotek hemma," på sär lade man
en lapp och sedan fick det taka sig själv. "Hvad
ärkspulver" hörde jag ofta talas om, men själv
hade jag aldrig om i huvudet. När jag gick i skolan,
fick min systrar bälter på hennes hår. Mor
klämde ut varvet och sedan fick det taka sig
utan att läkare söktes. Folk var rudda för
att gå till läkare och sjukhus. Man ville inte
veta vad man hade för sjukdom. Vi hade inte
räddat att söka läkare. Gladslakare Göthberg
kunde skriva ut sin medicin, att sätta
men at någon i varv hys. Han ordinerades grön
omslag på ryggen och magen ek för de flesta
sjukdomar. När jag hört. När jag arbetade
hos Salanders apotek och varerit på
Bredgatan, hade arbetarna fri medicin
och doktorer. Arbetarna kände som mänen

ACC. N.R.

M. 16587:30.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

1902, för att få mer behäft, Efter Krisikus slut
fick han 1 Kr. mer i veckan från förläraade
den fria läkarvärdens och medicinern. Vid sör-
manskrisen 1902 hade jag till arbete utan förläde
med en som hade huvoli och karusell, några
månader. 1903-05 var jag med i kirkus-
direktör, och 1908 med aktan. Vid ett till-
fälle såg direktören åderlata sig av en
Barnmorsja. Han uppmanade mig att
göra samma. Barnmorskan sätte ut
blod ur ryggen på mig. Det fanns
en klocka uppe vid Krisikus hus, kallad
"Åsum pågå". Hanom grottol alla på.
Om man skickade in skjorta eller täck-
till honom, så kunde han sl väel det var för
sjukdom, sådes det. Några personer som
besökte dessa klocka blev kanske belödade
men de flesta blev nog till friska. Om najan

var sjuk, fick han ligga på min vanliga sängplats.
Vi var danska friska hemma. Jag hade måss-
ting en vecka i Trädgårdsgatan. Ingen milde-
cirk användes, ej heller läkare. Det var inte röd
till det. Min syster låg längre än jag i mässning.
Mor låg aldrig sjuk. Vid förkylningar låg
man aldrig till säng, man "fick gå där
och hoppa." Termometer kom sällan
in. Någon annan febermåtningsmetod förekom
inte. Sjukhusanläggades aldrig i mitt hem.

Mitt son född 1902 är född på barn-
bördshus. Min dotter blev född 1896 i min
fastmös hem. Jag bodde hos mor då båda
barnen föddes. Jag vet inte vad mor
födde sina barn. En barnmorska, som
bodde i Trädgårdsgatan förlöste min
försörja 1896. De hade 1 rum (i Trädgatan)
i min fastmös hem. Jag vet inte hur det ord-

mades i hemmet för barnafäderskan och familjen.
Barnafäderskan låg nog ålla där efter födseln.
Jag bet, att min syster armodades ganska länge.
Bodmögligheter fanns inte i hemmet. Inga
varmt bedauhalter kom till i Stads parken, fanns
efter hufvud hus i Stads parken, där man kunde bada
karbad men jag var aldrig där. På sommarlo
baddade jag sista pojke varje dag i Höjden. Man
använde fina baddräkter. Pojkarna och flicka
erna badade på var sin plats, "på gahalan"
resp. "tösahalan." Jag badade även i Vät
pinge. Jag lärde mig simma utan korkdyerna.
Andra baddade i sopkorkar till korkdynor.
Mor badade aldrig. En gång i morgonen badade
jag och en kamrat varmbad; kar på fästning
lyset på villa Alafors. Det kallades "gavota fästing-
huset". Invid det väggan stod: "Höder i ekel
vill arbete, skall måll heller arbete". Redaktör [låta]

Bilaw, på Falkefjärdning stälde om att
denna inskrift kom bort. Han ordnade också
med att en "pissör", som stod mitt på Mar-
leysfjället, fögs bort. På gamla färlighusen
bröddes gamla personer som tillfamne
arbeta. Hur skräpliga gubbarna är var
knubbligde sopas gatan. Jag lycklig det var
menske att de dessa världar som ibland
gick hoi rappar, skola behöva sopas gatan.
Ohyra panns del mycket gott om! På
våggarna förekom väggisellr "skäckor."
Även his och loppar var fabrika. Skäckarna
var de som besörs. Det var ofta stark
att sova för denna ohyra. Ohyra panns hos
alla speciellt i barnrika familjer. Någåder
mot lösen var att krymma sig och knäcka
dem. Vi hade inga räfffallor. Kaffer panns
inte i huset. Var dag soppades frägolvet och

Skurades när man hade lid. Det var sällan
beständ dag. Vi hade löde i en liten körke
och en bansk med långt skaff som sopshullen.
Tavlor o.d. lammades av med en handduk.
Vid skurning låg man på knä och använde
sina skyrborstar. Här kroppen, varken sät-
tades eller samlades. Så som skurbrasor och så pa.
Träsket ägde rum i bygghuset, som låg i en
ängan av det andra huset, som låg intill på
gården. Jag vet inte hur ofta man bräckte
eller om hader stor- eller mindre vikt. Var och
en kvällsdel för sig själv i huset och aldrig
glimsamt. Träffkullen var såpa. På sommar-
tiden hängdes träsket på finor på gården och
om vintern förkälls den på vinden. Mangel
syns inte, men vid marken med gummirullar
mellan vilka bräcken pressades glatt att man verade
på ett handtag. De hyrdes för var gång i järnhandel.

Socialvård

på fällighuset kom de gamla, när de ville orka-
re mer. Först var det det gamla fällighuset och
sedan byggdes ett annat som nu kallas Mariblu-
lund. En skilt understöd till fälliga känner jag
ville till. Om någon var uppfällig kunde han få god
på fällighuset. Men det var nogot man drog sig för.
Det blev sista utvägen. Det förekom viss uppmärksam-
het om vem man var och om man verkligen behövde
hjälp. Hjälpen bestod i att man kunde få till
plankar, eller lappar, med vilka de kunde hämta
kol och röks i hos kokshandlaren. Var familj
hjälpte aldrig på fällighuset. Jag vet ejt om det före-
kom något utdelning av gavor till fälliga vid jul.
Fälliga personer kunde köpa fördelat med på fällig-
huset och åta hemma. Det var viss tillförf och
de hildelades mikta med mat. En person sa således:
"Jag har fall mat så jag klarar mig här där."

Det var bara färliga och myskarlar, som inte hade
arbete, som gick och hämtade mat, ty ingen annan
ville gå till färlighuset, även om vist hemom
höst pick köpta mat. Ingen färlig pick hjälps
om han inte hände på färlighuset, folk tyckte illa
om färlighuset. "Det var illa att bara dela om
färlighuset!" Ingen ville skicka sina gamla det
och heller ville de gamla sit fåtva. Många
arbetelösa, f. ex sjöröan, tog anställning på färlighuset
över vintern. De erhöll då fri mat och logi
men ingln lön. De gav sig av när vintern kom.
Det var olika uppsättningar om hur de gamla hade
det på färlighuset. Det berodde mest på hur upp-
passerkökarna var, som arbetade där. En sofare
sade engång: "Min mor var därutöv, men inte
kunde hon se ett glas vatten av de synorna."
Mormor pick mig speciell värn hemma.
Hon kunde ju ga tippe för det mest. Det

var beständ i sättning, att barnen skulle hjälpa
föräldrarna, när de blev gamla. Mor fick
i äldre dagar bo hos sin syster, som blivit
gift i Luhes krona. Man ville inte att föräld-
arna skulle kamma på daffgum. Färre än
fattighuslärare "Blindanfaller", "Dövskuns skolan"
och "Idiotkanslaren". På den större intogs
slöa personer. Jag fror inte på att gamla hade
egent arbete. Här de arbetsförmedlarna sogs om
hand känner jag inte till min "de här val
i vagnen", Någon hjälps från arbetsgivare,
eller sjukskötersksamhälle, vid långvarig sjuk-
dom har jag inte hört talas, om Däckmötet
kunde gärna hjälpa till med bagarflöj,
s. ex ga' pma åren där. Vi ungichtsdoek int'
allt med varo grannar.

Politik.

Det förekom ingen hädning i hemmet. Det fanns läslokal bakom hädningens Arbetels expedition, men det var inte stor idé att gå dit, ty när man kom var alltid den hädning man ville läsa uppflagen. Men jag gick dit ända någon gång. Vi reflekterade mål över politiken i milt hem under min uppväxtid. Vår jag blev vuxen höll jag på socialdemokraterna. "Jag kände mig liksom tillhörande dem". Men jag var aldrig avtag mot andra partier men frågade mål efter dem. De var ju partier mer förståndsskapsfolke." Jag gick alltid med i slakt vid förska mat - Dispensationen redan i ungdomen. Man gick med och hörde på falaren, fast man väl höft förfod av vad han sa. Orsaken till dt jag gick med i ledet var att det var flitig nöje. Det var mål sågott om nöjen." Därmed reflekterade jag mål över de politiska mat som man

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

demonstrerade för. Jag känner inte till några som var medlem i den första majdemonstrationen. Några molsällningar i grannskapet mellan dom torr röfades på olika partier förekom inte. Det var ju hemlig röstning. Någon mellätpning mellan äldre och yngre i politiska frågor har jag aldrig märkt. Det förekom ingår skilnad i politiskt mäfningsslagande inom arbetarklassen mellan olika typer av religiösa eller icke-religiösa grupper, så vill jag nef. Propagandan bestod av en del affischer men ejest märkta man inte mycket av valliderna. Jag var hemma inte aldrig på politiska möten eller sällskap i politiska föreningar. Jag har aldrig varit inskriven i partiet. Det var inte förenat med någon risk att vara socialdemokrat. Någon speciell favoritpolitiker känner jag inte till. Brauning var ju visserligen stor tidare men han var inte särskilt

ACC. N.R

M. 16587:40.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hyllas mer än andra. Vi lyckle i familjen att kungar
domes kunde vara kvar. Æven en president
skall ju ha löx och hjälpare. Jag köpte en kunga-
bild vid plattan på kung Oscar och hans gloria.
Denna bild hängde längst i mitt hem. Om det
fanns kungabiller i andra hem, minns jag inte.

Det religiösa livet.

Vi tillhörde Växjökyrkan, Lunds domkyrkoförsamling. Vi gick på kyrkans i kyrkans. Jag vet inte om man var i kyrkan annat än när jag konfirmerades. Mormor gick aldrig någon stans utan hennes lag. Jag gick aldrig ens i julalla. Valvvard har jag varit med till min konfirmation. Därmed gick jag och mina syskonrafrer ofta på Frälsningsarméns möten om kvällarna. Poikarna satt vid den idan och flickorna vid den andra i lokalen. Det kostade 10 öre i inträde. Det var intressant att höra, när gubbarna vissnade. Någon mol-säckning inom familj eller mellan drägnar angående religion förekom inte. Vi talade inte med gubbarna som vaddde på andra, va-mingl, eller med gubbarna som på förska väntade. Man varit hälsade goddag, när man träffades.

Jag hörde födelse, gravinor och en kyrko-
hörde Petren, vilka vi inte alls umgicks med.
Trikyrkorna hade vi ingenting emot "Det
är ju Juds och de häller på med, de ocksa." -
Hvändat brukades inte. Jag såg aldrig
att vi hem låg framme. Jag gick nu en del
när jag kom in utryddes. Pflockven eller bords-
bröd förlämnade aldrig. Därmed var det
alltid morgonbön när jag var på fotten.
Mor lätades inte sätta upp bord och helst, Därmed
hörde jag om helvetets svavelängor i predik-
ningar. Inga lekar, ansigts smetor i mik-
tens. Mor såg ingef om konfirmationen.
Konfirmeras skulle ju alla. "Det var nog int
för äldrarne emot någonstans" Borgerlig Kon-
firmation var det allra först om. En av mina
sysstrar blev borgerlig vid i Landsprona
når jag fann Rte vte Mor wäre på det. Men nu

ACC. N:R

M. 16587:43.

lycker jag, att det går lika bra att viga sig giv
borgmästaren, som är en präst. Inställningen
till Helsingörskyrka och präster var dock annorlunda
öppen i hemmet eller i ungängeskrets eller
bland grannar. Jag blev konfirmerad
och sedan kände man inte mer närmare
på prästerna.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Läsningar, studier och yrkesval

Det förekommer inte mycket läsning här hemma -
Men kunde läsa mycket då jag och kunde inte
skriva brev. Själv läste jag många romaner
i ugalamen "Schirrens dölfält" på 150 häften
var jag intresserad av. Den lärde jag om
en flitig. Därmed lärdes aldrig på follio-
sek. Svarte bröderna från Riga" hette en
av man skrilt om flera häften, han jeg pre-
numrerade på. Da fick man ett pickur för
att man prenumtrerat på skrilen, men pickuren
gick aldrig. Men för övrigt har jag inte varit
mycket intresserad av läsning! Jag vet
inte vilken grannarnas intäkting till läsning
var. Läxor, läste jag inte mycket. Men
kunde ju inte se mycket från fotograferingar,
ty den skulle sta på bordet. Jag gick in at
minstens litet par kvällar i veckan på gym -

nashik klubben. Försatta studier hade man
inte råd till. Jag hadd inga, lägst heller.
Det var allt därför på att få ett arbete." ~~Jag~~
Hur andrag finansierade sina studier kan jag
inte uttala mig om. Det var bra att
lätt arbete man fäktade på. Alla som avlade
högskolexamen fick repom överordnade av
vilken samhällsgrupp han tillhörde. "Det
var bra gjort, att man kunde ta studenten"
sade man. Jag vet inte om McGre särskel-
ligen yrkade ansögs speciellt på grund av
arbetarklassen. Men påverkade my
yrkesval. Bra man hade något att göra,
var mer nöjd. Det kunde vara vad som
helt. Jag ville ut med cirkus, när jag
var 1½ år. En cirkusdirektör hade fått
mig ett erbjudande, men mor förbjöd
mig. Hon upptäckte också att jag skulle tårt-
a och försökte hindra det.

min vid floden. Jag vägde där för min tala
om det, förran jag redan skrivit Kontrakt.
Jag skulle varit arbetslös man och soke
därfor in vid plattan. Det angräle jag sedan,
ty det var bara "preussrit och disciplin"
Lönen var 3 kr. den sionell i mina dagar
och 16x kronor den sjuande och hree^o kronor
innestående, sannanlagt 16 kronor var månad.
Angående cykeln val gafte mig att anfanya
att man fick ha det arbete man kunde fö.
Var familj var aldrig med i förluryar eller
studieerklär.

Kooperations.

Några glimtssavna vi köpade inte runt i vort hem. Var och en känste för sig själv. Vi hade inga föremål ihop med någon annan familj. Eft par familjer kunde glimtsamf ptecknadsca på den sanning, hörde jag talas om kooperativa föreningar uppstod snare, när jag blev vuxen. Det fanns en butik vid Mar-fenstorgsf, som hette Tor, som gick ovanfull. Sedan drojde det en liten innan det kom någon ny. I framtiden var vi inte med i kooperativa föreningar. Inställningarna till de kooperativa apparaterna var oft det skulle være billigare i dem. Jag vet inte om man köpte något där. Själv kunde jag handla där någon gång. Utbyt av arbetshjälp & tillämnades nästan. Sjukr- och begravningskasser var vi inte medlemmar i. Jag har inte hört om någon

viss införlifning till den. Jag var med i
exklarbetarförbundet. Men arbetsfarna fick
malt vid striken 1902 hos Salander, ty det
var snyt i Käffgården. Så tillhörd jag
byggnadsarbetarförbundet i Landskrona,
var jag bosatte där. Minns tyvärr var nog
inte milt i någon fackförening. De arbete till
höjd i gjuteri och klughej i exklarbetarförbundet.
Jag ansåg, att man borde vara med i fack-
förbundet "Deh skulle si' vara." Man förföll
med arbetskamraterna. Dessa lyckte nog
inte allt om man inte var milt, fackföre-
ning, fast de inte såde något.

Vingångl och nöjesliv, sport och idrott

Min styrför Böckert var en "spritgubbe".

Det var hans närlane också. De drack ih-sammans på arbete. Jag gick ibland med middagsmat till Böckert på arbete, lix han kom sinne hem till middag kl 12. Böckert hade köpt ett par smörgåsar med sig på morgonen till arbete. Böckert hade svin kattkötter hemma i bland, de salt och prafade mer hädts nyle på något utan drock sprit som de besökande hade med sig, lix hemma fanns aldrig starkvaror. Böckerts hustru var aldrig hemma hos oss. Mållaren hade bultik på Bredgatan i en kattare för svin repvaror. Arbeta platsen var på nuvarande Laurenti-gatan. Repslagarna gick baklängs på själva gatan och knöt sina rep. En person had finne i en bed och rebdde upp de färdiga

repen på ett hjul. Det var röss mit fler personer
närlig på arbetsplatsen än mästaren, Böckert
och hon som revade hjulet. På fanns inga
gesäller. Jag vet inte var Böckert fråfade
mina kamratter. Det fick mit ungarna höriga
sig i. Böckert var emeller tid mit från gatu
barnen. Han agade aldrig snyg uppfostran flick
mor skola lysam. Jag hörde mit på att
Böckert var hemma om kvällarna eller om
han regelbundet fråfade mina kamratter.
Sprisen var ju mit dyr, men 1kr. hörn och 90år
hörn för "dynamit". Kamratterna hade aldrig
min smar med sig. Jag tror att de kom
olyckliga. Man drack sprit i hand och sedan
drog se vidare. Mor hade en god vänskapa
i Korpasatay. Mor och vi barn var anche
så fulla hos denne Kvinnan. Böckert gick
mit med. Det var mit mat utan kaffe och

Kakar. Det var mest vid jul och födelsedagar.

Denna Fruns familj var inte sälla hos oss i Trädgårdsghatan. Vid jul brukade vi få en flaska vin eller en tröll i affären. Mor hade ingen annan väninna. Vi längst försökte inte slåss om flycket till Skomakargatan. Jag såg i varje fall aldrig denne pojken lämna henne. Hon var dock med sig granskyltare och hade många barn. De hade ett ganska stort rum och ek mindre men väldigt kök. I andra värpingen i ett hörnhus.

Hennes make var aldrig med hemma hos oss. Mor och väninna träffades mest vid pågatan, nände var de också eller ej hos honom. De pratade lyckligt med varandra och gick sedan vidare. Jag var långvarit med en av fruns sonkar. Vi träffades hos prästens men inte speciellt mycket anhörs.

Mor och Böckerl hadde nog röga glömlunsomma
ungängesväningar. På Skönpappaor gatan num-
mer sju mte alls med folket i huset. I Träd-
gårdsgatan ungricks mor med lysam Kornna,
vars döde make varit borsbrindare. Hon
kom ofta in till oss, och mor gick in till
hennes. Hon hjälpte dock mte till med att
pappa oss baktar. Mor och Kornna, gick
vara in och pratale med varandra
och drack var kaffe noga en gång till sam-
mans men längre ifrån alltid. På nedre
höften i de flera hus i "Nya Ny" bodde
jedan Folk ungricks mte hild denz i
hemmen, mte kunde prata med dem.
De reste ut ur staden mte ett knyf
på ryggen och pålede körvaror. De
var dock "klockskojar", som salde klockor
på tågts. Barn kalas före hem mte hemma,

och jag var inte heller med på barnkalas
hos andra. Större festar de före, vi mätte in.
Hög upflykten acht sig hela familjen free
gånglär med en skräddare i Skurabargatan
Han hade häst och vagn. Det var vår fa-
milj och skräddarens och från samma gång
höll ett av hertskapsstolen, som är kallt, kallt
men gånglär gör sig full Revning och återigen
gånglär till en plats öster om hundratrak
Spannly. Skräddarens bok nöjd befat för
förlor. Han bodde i ett annat hus på
vår gärd. Vi hemby besökte honom någon
gång men jag trodde att hans familj var hemsömmar
hos oss. Innan Falkeföd park kom till
dansade ungdomen i Sliparkläder hos
"Knut Skräddare". Han hade dansspana
och ett par musikranker. Han sålde dans-
utrustningar. Vidare kunne man köpa lemo-

med. Men jag köpte aldrig hemmabok. Jag och andra pojkar gick dit, men jag dansade, inte Falcks parkkam till året 1900. Det varns blott resande biografer. Jag besökte en gång i p. Söderby i L. Råby. Den resande kallades myrt lokalen "Rönnclar". En annan gång var jag och sittg en bio i Klostergatan. Mor och syskonen var inte med. Även teatersällskapen var resande. De visade sina föreställningar på Akademiska föreningshuset. Jag och en kamrat gick borta dit, då jag var springpojke. Konserter förekom inte. Cirkusfallskapen stannade flera månader i rönnhol, Kallebäcksdelen, i stan. Annars fanns fältsadel på "Marknadsforsen" eller på idrottsplatsen vid Söderbysjö. Det var häst- och hundressyr, akrobater, lindansare och räckgymnastkr. Så fort

det käng nästan cirkus till Stadslor, skulle
jag dit." Entréen var 50 örl. Men
var med fri gång. Den ena gånglin
bjöd jag hennes. Den andra gånglin fick
men ett biltje av cirkusdirektören Adolf,
ty jag hade varit med honom tidigare.
Dansenställen utanför Slipavbäcken var
lokalen i L. Raby, Kallad "Ringlin." Folkets
park gick syskröna till och dansade lördag
och söndag. Jag gick på söndag och hörsel på
musiken och såg på arhisterne^x. På måndagarne
om sommaren efters arbetet gick arbetarna
till Folke's park. Där hade unarna kommit
ut med mat och man satt sig i gröngräset.
Den enda idrott som utövades i folketjén
var all jag var med i gymnasieklubben, fot-
boll där förbehållets för dem som studer-
rade vid Latin-skolan. De hade en fotboll,

klubb men arbetarna var inte med i den. De
fick nog inte delta. Skridska åtke man på
Drottningholms slott, men jag var inte där någon
gång. Min syster satte var sin "lasa-
docka", som de kallade av och på både
marmors och utsomhur. De köptes i bekärs-
affär. Vi pojkar rullade stenkuler och i bland
glaskulor, vilka köptes i porslinssalar.
De skulle rivas ner i ett hul, körda man
gjorde myld klacken. Den som vann, fick
stenkuler av de andra deltagarna, vilka
varaf stenkularna. Knöporna rullades ned
händerna. Jag lekte aldrig marmors. Det
var huvud systrarna som lekte marmors med
sina dockor. Pojkarna spelade också
topp. Topparna var av träd med ränder
på och spetsiga i ena ändan. Man satte
igang toppen med händerna och höll

den sedan murrande genom att slå på den
med en kopp med et rep i ändan. Man
kunde halva hoppeln murrande längst på sät-
tis. Blåkinn fädes var speciellt bra att
ha som rep, men det hade inte jag utan
ett vanligt rep eller snöre. Några hoppar
hade mitte ränder och kallades "flygare".
De kunde flyga när man slog till dem
och förföljde all murrade när de ham-
nade på marken igen. Vi köpte hopparna hos
en gvarvare Nilsson, S. Tvergatan, som
höfverkade och sålde hoppar, spela hopp
och nulla menkulor gjorde man mitte om
varan, när snön gick bort. Dessa leksaker
kunde utövas var som helst, där det var
jämn mark och mitte kullersten. Vi spelade
hopp på esplanaden, ty där var jämn plan
vidare på Kroggården under "fristolen".

Pojkarna spelade också del som om kallas brännboll
Den ene har ett magträ och den andre kastar
bollen till honom. Vägra andra har emot
bollen. Denna lek hör hem till på Skof-
gården intill Esplanaden. Flickor deltag
inte. Jag hade aldrig någon halke intill
andra barn åtta mycket i Lundagård
i den yttre, gängen mot kyrkogatan och
mer mot domkyrkan och stoppad
framför domkyrkans dörrar. De som hade
kastar, hämfäde också kol på dem. Flic-
korna lekte "hoppa hage". De hoppade
också rep, både ensamma och tillsammans och
flicka hoppade i varje ända av repet och en
fridil hoppade. Pojkarna hoppade inte rep.
Flickorna kastade boll mot väggarna och
vängde runt sitt gäng och tog bollen när
den skötsade tillbaka. Pojkarna klädde

inte ut sig. Flickarna lånat pojkarnas
kläder vid juletid och gick från gårds till
gård och sjöng och hick nögröd åren på
varje ställe. Det var på katten. De gick
inte in i huset utan stannade utanför. Jag
minns att min äldsta syster en gång gick
låna rygna kläder. Jag vet inte vad det
var för pris man tjänade. Själv gossar
fanns också på kullen och i stora
men jag såg det aldrig. I klädning vid
parker känner jag inte till. Det var mån
som sade till oss hur länge vi fick vara
ut om kvällarna. På Skomakargatan
stängdes porten kl 9 men vi hade mycket
med oss, så att vi kunde komma in senare.
Det var inga nöjen, sam var förbiulna, men
syskona dansade nog in i förhan de
konfirmerade. Men hindrade inte barnen att

gå på nöjen, men morade ingenting till min
angående gymnasikken: "Du får där och
skrapsesrat din kropp." Nog att gäng kunde
pappa och flickor dansas, så nog gäst hem.
Man själv visar och hade pappelkar
Jag var sedan en lunda gång, det var 5-6
Nyckeln som deltoe. Sedan samling förekom
aldrig i mitt hem, ty där var till plats.
Jag känner inte till att det var några
spelkälla, som var utestanna från dessa
vänkväm. Intjydun i hälften munkligor.
Ingen organisation förekom man fina
sedan omkring. Några få lika färgläggningar
känner jag inte till, de enda flags med flagg
hörf salat om år mellan arbetarungdom
och de som studerade vid Latin Skolan.
Dessa två kategorier hade varandra och
slags om kvällarna, men jag deltog aldrig

Några öknamn på grupper av ungdomar har jag
ville hört talas om. Jag vet ville om vhg-
damen, själv anorende dans, li jag var
ju inte intresserade av dans. Wihungsdamen
dansade runt majkläng. Det förekom på
Många gårdar vien ante på veir gård. Det
var en som spelade dragspel. Vi stod och
lyssnade på det på in granngård i Träd-
gårdsgraven.

Sadsdelar och samhällsgrupper

Den enda stadsdel man sålde upp var "Nya Stan". Det var delsamma som "Välden". Området sträckte sig från Esplanaden upp till Korsgatan. Bebyggelsen bestod mest av invandringshus. Två vaningshus var sällsynta, fanns ett radant inne på en gata i Korsgatan. De flesta var smälvhyreshus, där två eller tre familjer befolkade förtvärna åt det boställe någon i vinets kupa. Där bodde många judar, trotsigt någon i varje hus. Folk umgicks inte i hemmen med judarna utan var nog inte avsiktstäckta mot dem. Vi både sålde med dem, och hartsade åt dem för övrigt var det mest arbetarklassen som bodde i "Nya Stan". De som bodde uppar i staden, tyckte att invanarna i "Nya Stan" var andra jordens människor. Många horor

bodde i "Nya Stan". De var gifta och unga
eller medbårders. De hyrde ett rum men
höll mest till på hundra årsd om krigetarna
och tog sedan med sig barnerna hem på
rummet. De hade inget arbete. Jag hadd rikt
mark. Själv nästan speciellt samband mellan
olika stadsdelar. Var också en skottlig sij.
Nästan förförlid sammankomstning mellan man-
och kvinnorna; var stadsdel eller gata förekom inf
slundener och arbetsare umödicks inte annat
än i en förenings "Slundener och arbetsare".
Jag har hörta härt framme men var inte så
väl d. Arbetarna hade inget annat. Slundenerna
utan tyckte, att det var holiigt att ha dem, spec
vid Karnavalerna. Då var det sådan tång-
sel, så att många inte kunde komma fram.
Arbetare och handverkare samsades också.
Några av handverkarna var alltid fint

Klädda, nämligen, kräddare och handskrimer
karl. De hade brayl om halsen i arbetet.
Avly hypograffrare var fin klädd i arbetet.
Kontorsfakel ansågs som "nobless", dvs till
sinare av arbetarna. De holl sig för bättre
än arbetarna men må gau mästakring var
det inte fråga om. Banderna gällades inte
av arbetarna. De fick hela "bondgavel"
"bandkomin", "bandhus", "tjurhane", "tag"
med mera varför arbetarna var avoga mot
bonderna. Lanberleebarna ansågs som grov
arbetare. Den lyckle arbetarna synelönn
ex rykarna och plakarkvinna som
skulle upp kl. på morgonen och mjölka
Prästerhel gjorde ju mylla på sitt sitt. De
behövdes, vid döp, brottning, begravning etc.
Men för längt sedan var de nog inte spe-
cifikt utskallna, när de i sina predikningar

skränta folk med helvetes vavelänger. De
befågna talade aldrig om lägarheta. Barnen
tyckte omissa latrare vilka var snälla
medan andra latrare var stränga. De rika
tyckte inte arbetarna specifikt om. De
kunde ju vara ut längs och fästa som hy-
riser, vilket inte arbetarna kunde. Till
de rika räknades fabriksägarna.

Folkets park kom till omkr 1900. Det var
mest arbetare som besökte Folkets park. Det var
deras park, men vem som helst fick gå dit.
Ty ditt var ju Folkets park, takknästar -
parken vid Byggmästargatan anlades längs flera
Stads parker var park, man, den lilla
Stads park och drevs av parkbolaget, som
också hade restaurang där. I den stora park
gick träd högt, och lågt, och samballs klasser
När parkbolaget hade hand om parken, var

det hängsel runt omkring och man fick blåla entré.
1907 var där en hantverksutställning. Spälsen
ströket gick från början av klockgatans vid
Bantorget och sedan neråt fötter Sörborgen
och in på Kalleundsgatan fram till Gröne-
gatan där vändes man och gick uppina
väg tillbaka. Där gick folks om kvällarna
och prafade. Alla sambollsgrupper gick om
varandra utan att skiltnad. Prohärens
kinnl var i flera hundra. Jag och en
kamrat gick till sidan spälsgrupper om
kvällarna en bit. Vi prafade mest om girkus
och gymnasit. Det fanns inget plats där
yngre eller äldre samlades för att prata.
Grynmalargatan kallades "Benbrytargatan",
dåndan det var så besvärlig att gå på.
Den var smal och belagd med kallsten.
Senare bleckad stenar på bredd.

ACC. N.R

M. 16587:67.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Längs hela gatan i mitten av gatan som man
skulle gå på. Det var en kiosk på Kulturlin
kallades "Bondpinan". Det var fröligt
nugan som sände där, som folk halade
Spaljeket mellan Klostergatan och Kallelund
kallades shogek.

Blivärkelse dagar i familjen.

När jag lästte holls lektionerna i paffarsk predikanen vid Krafts kyrka. Det häntde ofta att ell

pa personer kom in med barn där och
fick hämta dem, medan vi färbarn sätta på.
Jag har aldrig sett döpfler brylla upp inne
i kyrka. De sätta döpfler nog hemma. Hos
min kusin i Västergötland var döpfl i hemmet
när hans son döptes. Det var bara jag och
en syster till barnets far som delte in
bijudna. Men som holl barnet minnes jag
inte men jag var fadler. Det är den
gangen jag varit fadler, jag var ungfar
15 år då. Jag var klädd i vanlig koftym
Man bjäl på mat och kaffe. Någon gava
hadde jag inte råd att gör. Jag har aldrig
gitt några gavar till andra personer vid
Blivärkelse dagar. Den enda annan string

jag känner till, är, att jag har haft mors
dödsannons. Här delar vi här vid mormors be-
gravning vil jag ville, ty jag hade inte plats
att resa hem från Holland. Jag minns inte
min syngla systers dop. Min son döptes
på barnbördshuset och min dotter döptes
i moderns hem. Jag var inte med vid näf-
dera tillfället. Hos fir matjorlu och mat-
varden lågde rum i den kyrkan. Borgarlig
konfirmation är obekant för mig. Konfir-
mationen medfölde en grymt andfning i kläder
eller livsstyrke. Jag hade bonjörer och
plickarna hade spars klädnings. Det före-
kom ingen ljudurin; mitt hem i sam-
band med konfirmationen. Det var som en
annan vardag, jag fick brevl på paskarsex-
peditionen. Skolavslutningar har jag inget
minne av. Jag vet inte om mor var där

eller om phalsalen prylls på något sätt. Vid hör-
lovaning köptes en guldring till kvinnan och
en till mannen hos guldsmeden. Lyxnings-
ägde rum bre gånger. Sverigeska Kar jag
hört tales om men inte vid det här.

Möhoppay har jag aldrig hört talas om. Vi
bröllopset, fick bruden en ring som brud-
gummen tog upp ur portföljen. Min yngsta systrar
gav mig företrädelig i Landskrona, men då var
jag inte med. Min äldsta syster, bröllops-
kotts, på Skomakargatan i Skräddarlen
lämnade Brudgummen arbete hos en Spann-
mäls handlare i Landskrona. Hans mor och
bror samt en dotter, Juditka Jansson, till
Mors väninna var intjudna. Prästen
vigde i rummet. Det var omkr 1900. Jag
hade vunliga kläder men brudgummen bror
hade dräck men inte brudgummen. Vi hade

väl något att bjuda på men jag minns inte vad.
Jag ville inte den berörd pärle fick några gåvor
Jag hade inget allt gl hennes ly hos Sallanders
Hade dock 19 kr före skriven och 13 kr efter
skriven i törn i veckan. Silverbröllop och
guldbröllop har inga av de minna flera
Vänsdag tankte man inte på jag bjäd
inga, när jag fyllde och var inte barfödd den
till andra, jag troz inte mor bjäd någon
mar hon fyllde. Vi barn sadde "här dnu ärar"
till mor men gav inga gåvor Barnen fick
inte födelsedags prisen för av mer lyder var
det inte rad till. Vykor har inte skickats
förstän på senare år. Inga jul- eller nyårs
Korps skickades heller i min ungdom. Var jag
bopl. 50 år, hade vi bjudning i Landshövdinge
för ett par av mina kamrader och min
enna syster familj. Bjudningen hölls hos dem

Det förekom inte mål utan kaffe, kakor och gökar.
När Boëkerf var död, stod den svarma kistan på
vinden. Jag minns, att jag hittade på honom i kistan.
Mor förvarades i berhuset i Landskrona fram till
begravningen. Vår lilla systern var död, således
begravningen förflyttades till dödsdalen. Vi åkte där inte
i likvagn utan i vanlig hästskjuts, som lejs. Jag
och min bror häckade kistan i knäck. Inga andre deltog
i foljet. Jordgassningeln ägde rum i gravkapellet
på Norra Kyrkogården. Där begravdes Boëkerf också,
men jag vet inte vilken av dem, som erlades.
Vid Boëkerfs begravning var ingräne flycklinjer
med i foljet, som skulle båra. Lyckad, äfke i likvagn.
Jag vett inte om vi blåddes med lakan hemma
men jag säg ju flera andra, skallen lakan
i sonden och ssonderklippt lynn och
sandal utanför på gården. Ta vissle man, af
där fanns någon stor i huset. Jag minns inte,

af stäkken tog farväl av den döde. När det barn
hade dött var det alltid sällan att barnen, om
rädet skulle komma in och kissa på det döda
barnet. Jag har varit med och kissat flera
gånger på döda barn. Vid mors begravning
togs flera stycken stäklingsar. Bl.a. mit
Kusin, Malmö. Begravningen hölls i min
syssrs hem. Det blödts på hufvudet av något slag.
Mor förfästes i gravgapellet, Landstingshuset
lärkorn hude vid begravningarna i min familj. Blom-
mor och Kransar född, alltid kistad. Klötsel
var vanlig kostym och rit rosor. Silla-
systems kista var svart.

Min svägerska hade vid sitt bröllop broderlig
svart klädnad liksom vid Konfirmation. Jag kan
inte erinra mig, att hon hadde brudkrona,

Helger och festdagar.

En gang var jag på vaktus nyårsafton
Föreställningled verdede från kl 16 och fram
till midnatt. Vid 12-slaget ringde alla
kyrkklockor. Jag och några pojkar komrader
brukade gå ut och höra späckklänga från
klostarkyrkan och bryckyrkorna utanför Lund.
Mor gick aldrig med ut. Vi gjorde aldrig
rackarbyg vid nyår. Trettonhelgen varo
lyst och silla. "Det var precis som den ink
var till," "Sla katten ur hunden" har
jag hört sägas, om siltu aldrig sett. Man
förd runt hunden, sade man. "Ta ringarna"
är obekant. Vägau särskild mat nödder
pastans olika dalar förkom inte jag
minns inte om vi hadde pastlagsbuffet.
Pastlagsris hade vi inte i mitt hem
Vägau utklädd vid past såg jag aldrig till

Risning vid park förekom inte liksom till
heller särskild klädsel på längre dagar. Inga
föreställningar var tillåtna, på längre resor
glo, liksom juladag. Aggatning förekom
med särskilt mycket vid park. Aggen var
malade. Jag har till och men hört, att det
fanns gubbar som malade personer och andra
figurer på ägg. Annars var äggna med
lak i en färg. Allt röda på röda var
vanlig. Blant ungdomen fanns röllade in
ball till på gården, där det till var kullen
stens, mot den rad av ägg. Den som röllade
lakade bollen, trappade ett ägg, fick han behålla
ägget. Äggna hette var och th med sig hem-
ifrån. Eldar och majsjungn förekom aldrig
vid valborgsmäs och födelsedagen. Därmed var det
alltid den svenska nationen, som satt ifrån Folke-
hus upphill Clemens fotest vid L. F. Skar gatan

Banforsel och Bangatan, Tåtarbolen stod på Clemens forsel.
Vi hade inga ubärder vid pingst. När jag gick
för på

uflykter till Bokeberg o.d. var det värken
måndag som helsl under sommaren. Hemmet
pryddes inte särskilt till pingst. Vi hade aldrig
andra blommor än från Herrträden. Majblom
fanns inte på de gårdar jag kott på, emedan
"det var Kullersen, se man inte kunde dansa."
På en annan gård i Träd gårdsgatan förekom
majblom varje år. Jag gick dit och likade
på dansen och hörde på spelmannen. Folk
kom in en stund från gatan, när de gick förbi
och gick sedan vidare. Därför var det alltid
mycket svikt på dansen. En laglig var det
de som bodde på gården som brennade med
majblommen. På spaleforp fanns majblom
med på gatan. Jag gick dit och likade i flera
man dansade rikt menigen till spelmannen.

Musik, men jag såg aldrig någon bjädring.
Eldar såg jag aldrig till vid vintertid sommar.
Vi hade ingen särskild mat vid Märtensdag, ty
det hade vi inköpt till. Advent fördes
inte varken med bus eller härla. Vi hade
med Lucia hemma. Jag vet ingen annan
heller, som hade det. Lussekatt förekom inte.
Många baktade klenor och pepparkakor till jul
men inte mor. Det kunde kopas i nyåkk-
affärerna. Mor köpte ibland ett helt eller
halvt vinhusvad och gjorde pressylle till jul.
Troligen hade hon ett krykjärn ovanpå som
press. Vi hade ett krykjärn som man stop-
pade in "lod" i där bak. "Loden" värmdes
först i spisen. När det era locket kallnat
tog man det andra hulet som låg i spisen
och släck in i krykjärnet, medan det första
"locket" åter lades i spisen till uppvärmning.

Luffisk och risgröt, och röllbefor och sylta
var ständigt julmat. Men införde hemma
man började baka den 9 December. På julaffan
älskades fisken rokt men på juldagen stekte man
av blufisken. Risgröt ät vi både julaffan,
juldag och annandag jul och fåven senare Popp
i gryta före kom aldrig. Julgran kunde vi
inte ha hemma men vi använde en
krona av staffrad som hängdes i taket.
Den var klädd med grönt papper men
inte ljus. Den hängde över bordet. Jag
minns inte, att det förekom julklappar i hemmet.
Vi hade inga köpta levande blommor, i
fönstren vid jul vilket många andra hade.
Julkort var mycket vanliga. Jag skrev många
julkort till bekanta och släktingar i min
ungdom. Vid julskyltsinglar bläddes
genuris runt blufisksfönstren. Det var

alltid en "julsändag" eller hvar i rad före jul.
På var det så frangt att man inte kunde
komma fram till skylt fönstret. Då kunde
man visa sörliga figurer, t ex en docka,
som föreställde Chaplin, stod och sparkade
mot fönstret. Vi hade inte jultomte hemma
men man kunde ibland se det i affärsfönstret.
På Storgatan har funnits julgrisen i alla år
alminstone sedan det blev elektriskt. Den
stod på samma plats varje år i norra än-
dan av gatun. På julaffärens midsdag spelade
"södra skåningarna" des militär musiikanter
på Storgatens alminstone sedan jag blev vuxen.

yrken och mysselsättningar.

Min styrfar Böckerf var i ungdomen ut
"på huppen" i Tyskland. Jag har sett ett tyskt
kort på honom, där han hade ränsel på ryggen.
Sedan arbetade han i Svedala och kom
därifrån till Lund och arbetade vid Södergatan,
där "Bindgarnsfabriken". Sedan kom allt krigga
Ågaren till Borr. Jag minns att han
blott när han arbetade hos mästaren
Rusström på nuvarande Laurentigatan. Böckerf
arbetade från kl 7 fm till 6 e.m. Han
hade lika fång arbetsdag, hela året och
var anställd där upppe hela året. Ni gör
extra arbete hade han aldrig pga sitt lön
Det har jag själv heller aldrig haft. Repsa-
garna behövde inga verktyg. I Boellen
fanns häcklor för att rensa hampan.
Jag vet inte vilken lön Böckerf hade. Han

Nöp upp en hel del av lönen. Han erhöll inga naturaformråder. Han arbetade ihop med mästeren. De kom föra överens, ty båda tyckte om att supa åtven under arbetsdagarna. Mr beläpsfester hördes ju aldrig, allt det förekom där, ej heller på de platser jag arbetat. När jag var springpojke i pianofabriken, bjöd ägaren gläställerna på förelag vid ljusinbrinnningen! Det var på hösten, bilden oktober, när man började arbeta med ljusa fönst. Jag fick också komma in och få en sup. När jag arbetade i Borgs textilfabrik och i gjuterierna för arbetarna någon dag under sommaren till sammansutstiftet Bjärred. Arbetarna byrde gärna sitt hätska julfest. Fruarna ville också med. Man badde och drack kaffe. Jag var med gjutarna bland i Bjärred. Jag var inte de fick tän denna dag.

Jag känner inte till några givare från arbetsgivaren utan att jag sitter under min springprojektid fick aldrin innan i gång vid gul en fämpjööring bunden i handlen på en sprattelekubbel av papper. Bécker var nog införd med i fackförening. Det var myr mor heller ty det sanns något fackförening för händerskor. Mor kväfde och klädde på "Idiotan halfen" och hos herrskap i handlen. Mor sålade inte sitt arbete annat än, att hon ibland yttredde, att hon var fröjd. Mor sålade aldrig illa om någon arbetsgivare men om en del av dem saade hon: "Det var bra folk att vara hos." Kvällen på "Idiotan halfen" var alltid 2-3 dagar. Hon gick upp dit Kvällen innan och lag över matten för att kunna börja tillsig och kom sedan in hem, förtur i vallen.

var färdig. Men arbetade ärel runt, men hon
var hemma någon dag emellanåt Träffred-
skogen erhöll hon på arbetsplatsen Träffen
bankades på en bok med klappträ. Hemma
vet jag mor hade "vävfluga" Första sidan
var den av zink och sifare av glas, dess-
utom hyrde hon vridmaskin hos hörnhandlaren.
Jag vet inte vilken tän mor hade. Hon erhöll
skofen på arbetsplatsen. Från en arbetsgivare
sick hon avlänga skorpor som hon tog
med sig hem till barnen. Jag vet inte
om mor utgicks med de övriga hälly-
skorna på "Idianstälten". Några arbetsfester
förekom int. Mor sick sköd och lagd mat
långsam. Jag eller skorasystrar fick flanna
hemma istället från skolan och passa till
mutter när mor var på arbete. Vi anlitade
vibe barnhem. Men det fanns flera sådana,

Eft av de första tillkomna låg på Korsgatan.
Vidare fanns eft i Råhusgatan och eft i Biskops-
gatan. Det var förra gången staden som slod
för dessa barnhem. Mor var sviningen att
arbeta för att häma ihop till familjen. Jag
vet inte vad Boekert lyckte om hennes
förrävarnsarbete. Minasysterz hade inget
arbete som barn. När jag var spring-
pojke hos skomakare Andersson fick jag gå
ärrenden för honom. I pianofabrikens gick
jag åren den för gesällerna och herrskapet.
Dessutom hjälpte jag till på verkstaden, när
gesällerna himmade panel på pianosluckorna,
vilket mest var av fur, jag slod och drog
panellera denna trawn och tillverka i eld i
staden (en säng spis) och värnde dem
också för att de skulle bli varma på båda
sidor om. Efterat himmade gesällerna de

varma bröderna, och satte den på piano -
späcklna med skruvringor. Jag fick
tidare dra neven, när man spann
koppartråd runt en järntråd i mitten.
Koppartråden kunde ha olika grovlek allt-
eftersom den skulle ge olika lyster. Bröllops-
dagen började kl 7 fm och slutade med
kl 7 e. m med avbrott under dagen för
ett par timmars skolgång. Jag minns
inte, hur jag fick arbeta. Beträffande i
pianofabrikén var 3 kr i veckan och
medslaget av anställningshöden 2,50 i veckan
När jag gick på konfirmationen kom till
Borejs teknikfabrik fick 5-6 kr i veckan.
Mor fick hela min pen även sedan jag kon-
firmerats. Jag kunde få 2,5 öre av honom
för att gå till Folkebs park. Det arbete
som ansågs speciell plikt för barn var

barnpiga, men det skulle vara flickor. Något arbete som var mindre lämpligt för barn, vek jag inte annat än att barn ville ficka arbete i fabrik, även om de ville. Den regelbunden syssla jag hade i hemmet var att hugga "bränta," som grynz hade att fånda, sild. Vi hade vedbod i Trädgårdsgränd men inte i Skomakargatan.

På föd jag och hogg med en liten handyxan på baksidan på en "hugghnubbe". Det var en grov trädskam som hogg på marken. Jag fälld bland redslickorna med kniv i jämne i rymmet. Furpinarna kopplades hos hörnen.